

NARODNI DNEVNIK

Neodvisen političen list.

Izhaja vsak dan popoldne.

Mesečna naročnina:

V Ljubljani in po pošti Din 16, inozemstvo Din 25.

Uredništvo in upravnništvo: Wolfova ulica št. 1/1.
Telefon 213.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Pisnim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor.

Račun pri poštnem ček. uradu št. 13.633.

Po novih potih.

Odločitev je padla in vstop Hrvatske republikanske seljačke stranke v vlado je gotova stvar. Hrvatsko-srbsko nasprotje je s tem pred likvidacijo in naša vlada se sme zopet s polno pravico imenovati: Vlada Srbov, Hrvatov in Slovencev. Zato smemo reči, da bo historičen dogodek, ko bodo kot kraljevi ministri poslanci HRSS prisegli kralju.

Pa še iz drugega vzroka smemo reči, da je vstop HRSS historičnega pomena, zakaj povzročil bo nov razvoj notranjopolitičnega življenja Jugoslavije. Dokler niso bili Hrvati udeleženi v vladi, tako dolgo smo morali biti pripravljeni na najopasnejša presenečenja. Naša sigurnost je bila problematična, ker vedno smo morali biti pripravljeni, da izkoristi tujec obstoj hrvatskega vprašanja in da ogrozi našo državo. Z vstopom Hrvatov v vlado je edinstvo Jugoslavije proti tujemu svetu uveljavljeno in postali smo varni pred presenečenji.

Z vstopom Hrvatov v vlado pa je doseženo tudi to, da bo odslej ves jugoslovski narod sodeloval pri gradnji države in da ne bo treba več pogrešati sodelovanja hrvatskega naroda.

Bilo je skrajno nepremišljeno in tudi nepatriotično, ko so nekateri govorili, da nič ne de, če Hrvate ne sodelujejo pri gradnji državne stavbe. Veliko premaloštevilni narod smo, da bi smeli in mogli pogrešati sodelovanja 4 milijonov bratov in veliko premalo delavcev imamo, da bi mogli obstati brez sodelovanja onih kulturnih sil, ki jih ima ravno Zagreb v nemali meri. Zlasti pa rabi naša uprava, ki je še vedno problem vseh naših problemov, sodelovanja vseh in le z združenim delom vseh je mogoče rešiti vsa nasprotja, ki smo jih podedovali v tako obilni meri.

Brez vsega dvoma je, da bodo vnesli Hrvate v vlado nove momente in da bo Jugoslavija korakala odsele po novih potih. Smer teh potov bo dana od bratskega sporazuma, posamezne postaje bodo označevale reforme na upravnem in gospodarskem polju. Zakaj logično je, da bodo skušali Hrvate odpraviti pred vsem to, kar jih je najbolj bolelo in ko bodo skušali doseči to, česar so najbolj pogrešali.

In jasno je, da ni Hrvate nobena stvar pognala tako zelo v opozicijo, kakor slaba uprava, korupcija in druge nepravilnosti. Ni različitosti Hrvatov centralizem, temveč njegovi izrodki. In če odpravimo to, se bo oddahnila vsa država. Ravno tako pa nas ne bo bolelo, če ne bo treba za vsako malenkost iskati končne odločitve v Beogradu in če bo vlada razbremenjena od vseh malenkostnih vprašanj in bo mogla zato poslovati v redu.

Oni, ki so živeli dosedaj od spora med Srbi in Hrvati, bodo seveda z vstopom HRSS v vlado oškodovani. Ne bodo mogli sebe več proslavljati za državotvorce, ker branijo državo pred Radicem. Ti bodo sedaj postavljeni na najtežjo preizkušnjo, ki pa se more končati za nje častno, če so pravi patrioti. Sedaj jim je dana prilika, da z dejanji dokažejo, da so boljši državotvorci ko radičevci in da bo njih opozicija tako tvorna, kakor Radičeva ni bila.

Na težko preizkušnjo pa bodo postavljeni tudi radičevci sami. Doba velikih besed se sedaj za nje konča in cene ter prilivske fraze mora sedaj nadomestiti pozitivno delo, ki bo dostikrat ne-popularno. Konec je hujškarije in demagogije ter pričeti se mora delo za poglabitev sporazuma. Pa tudi mirotnova republika dobi sedaj čisto drug pomen in ne bo program sama na sebi, temveč postane pomembna šele potem, ko bo HRSS dokazala, da zna delati. Zaključena je doba kverulantstva, pričanja se doba gradnje.

Za nas Slovence ima vstop HRSS v vlado še poseben pomen. Pomen Slovencev bo sedaj v državi manjši in treba bo podvojiti delo in pomnožiti poštivost, da ne pade naša veljava. Zlasti pa je nujno, da postanejo Slovenci ali vsaj naprednjaki tako enotni, kakor je hrvatski narod. Če ne bi bili

Radičevci vstopijo v vlado.

Sklepi sobotne seje. — Velikansko zborovanje HRSS v Zagrebu.

Zagreb, 14. septembra. Sobotne seje vodstva HRSS so se udeležili skoraj vsi poslanci HRSS. Največje zanimanje je vladalo za zadnjo točko dnevnega reda, ki se je glasila: vstop HRSS v vlado. Po daljši debati je bilo sklenjeno, da vstopi HRSS v vlado in da se v tem smislu predloži jutrišnjemu zboru resolucija. Za vstop je govoril tudi Radič.

Nedeljsko zborovanje.

Zborovanje je bilo dobro organizirano in imponantno. Zbora se je udeležilo do 40.000 ljudi in pripetil se ni niti najmanjši incident. Na zborovališču je bilo do 200 zastav. Zborovanje je otvoril dr. Maček s krajšim in malo demagoškim govorom.

Stjepan Radič.

Njegov govor je bil pomirjevalen in mestoma tudi vsebinsko pomemben. Naravno pa je, da je ostal Radič zvest svojim prejšnjim navadam in da je tudi zagrebški zbor pozdravil z besedami: Hvaljen Bog in seljačka republika!

Uvodoma svojega govora se je Radič spominjal zmage delavske stranke na Angleškem, ker je ta vlada miroljubna in pacifiistična. Zlasti je naglašal Macdonaldove besede, da se naj mali narodi varujejo iz zavesti spopadov, ker bi drugače propadli. Kot drugi dobri glas navaja Radič angleško-rusko pogodbo. Končno je zaklical svoj živio še Franciji, ker gre tudi Francija po novih potih.

Radič in Davidovičeva vlada.

Vlada g. Davidoviča ni sicer niti seljaška, niti republikanska in niti njihova v smislu programa HRSS. Toda v smislu evropske demokracije je njihova. HRSS je sklenila, da vstopi v to vlado in da ji pomaga izvesti program, ki je kratek, toda pošten. Če ne bo šla vlada po poti, kakor je obljubila, jo bomo zapustili. Radič je nato povdarjal, da je vojska le za obrambo domovine, ki jo bodo Hrvate ravno tako branili, ko vsi drugi. Vojni minister ne bi smel biti ge-

Komentarji k vstopu HRSS v vlado.

Beograd, 15. septembra. Politični krogi živahno komentirajo sklepe zborovanja HRSS v Zagrebu in trdijo, da sta Davidovič in Nastas Petrovič stavila Radiča pred dilemo, da namreč pošlje svoje zastopnike v vlado ali pa da današnja vlada začne izvajati proti njemu zakon o zaščiti države. Nekateri trdijo, da je Davidovičev kabinet nameraval radičevske voditelje zapreti, da bi se rehabilitiral pred srbskim ljudstvom, nato pa podati ostavko in bi prišla na krmilo nova vlada, ki bi v celoti izvedla nad HRSS zakon o zaščiti države. To grožnjo je, kakor trdijo, sporočil dr. Korošec Mačeku v Zagrebu.

INVALIDI PRI KRALJU.

Beograd, 15. septembra. Včeraj je kralj sprejel v svojem kabinetu predsedništvo središnega odbora združenja vojnih invalidov. Kralj se je odzval pozitivno in sprejel pokroviteljstvo nad združenjem. Predsednik združenja g. Lazarevič je kralju izročil načrt invalidskega zakona, ki je bil izdelan sporazumno z ministrom soc. politike Belimenom. Kralj se je zelo zanimal za ta načrt in izjavil, da bo invalidski zakon sprejel takoj po sestanku skupščine.

Hrvati tako zelo enotni, potem ne bi doživel Zagreb svojega trionfa in o vstopu HRSS v vlado ne bi bilo niti govora. Naj ne prezre naša javnost tega nauka.

Z vstopom HRSS v vlado stopa Jugoslavija na nova pota. Doba preprirov je za nami in pred nami je doba pozitivnega in sporazumnega dela. Naj bi se tega zavedali vsi, zlasti pa HRSS in naravna bogastva Jugoslavije se bodo pričela odpirati, blagostanje naroda pa bo zatiralo nezadovoljstvo, največjo oviro ujedinjenja.

neral, temveč poslanec, kakor je to v vseh parlamentarnih državah običaj.

Treba delati za sporazum, ki se mora izvršiti brez ciganskega posredovanja. Vsakega, kdor uči mržnjo, treba napoditi. Ven pa tudi s tistimi, ki se boje Srbov, ker so strahopetci, ki so nezmožni sporazuma. Vidite, da smo danes prvič v svojem mestu popolnoma svobodni. Na znotraj smo bili tudi preje, ko so nas preganjali orožniki. Toda mi nismo poznali nikoli strahu, ker nismo delali neumnosti. Sporazum s Srbi je treba izvojevati, zakaj volkovi, ki so bili prej na vladi, so še vedno močni. Mi smo mir obljuden narod, ki pravi, da je bila ruska revolucija potrebna, da pa mi sami ne potrebujemo nobene revolucije. S širokim pogledom in starim hrvatskim poštenjem smo začeli delati novo politiko, ki jo spravljamo v sklad s politiko najboljših sinov srbskega naroda. Z vzklikom hrvatskemu seljačemu narodu je zaključil Radič svoj govor.

Nato so se vršili številni pozdravi raznih zastopnikov. Za slovenske radičevce je govoril g. Prepeluh.

Nato je govoril Radič še enkrat. Med njegovim govorom je zvonilo opoldne in s kratko molitvijo je bil prekinjen zbor.

Radič je govoril o seljačkem saboru in nato o republiki, ki je napredek, dočim je monarhija nazadovanje. Prištevila pa je, da sili dejstvo, da so Srbi za monarhijo, da priznajo monarhijo kot činitelja. Ko je še govoril Radič o hrvatskem seljačkem saboru, ki bo uresničen, je zaključil svoj govor z besedami: Pozdravite vse doma in recite jim, da gre vse dobro!

Množice so se začele razhajati in med spalirjem zastav je odšel Radič domov.

Radičev govor ni opravičil nad opozicije in stališče vlade je utrjeno, ker je sedaj vstop Radičevcev v vlado gotova stvar in gotovo tudi to, da se je HRSS približala skupni točki in se od najhujših svojih trditev poslovila.

KONFERENCA RADIKALOV.

Beograd, 15. septembra. Danes je bila v radikalnem klubu konferenca poslancev o radičevem zborovanju v Zagrebu. Po tej konferenci se je vršila v radikalnem klubu posebna konferenca med Pašićem in Jovanovićem o zborovanju HRSS in o daljnji akciji radikalov. Na to sta Pašić in Jovanović pozvala vse poslance v predsedništvo kluba in se je nato vršila skupna konferenca, na kateri so razpravljali izključno o današnji situaciji.

RADIČEVCI DOBE ŠTIRI MINISTRE.

Beograd, 15. septembra. O vstopu HRSS v vlado so nastali v beograjskih političnih krogih najrazličnejši komentarji. Iz vladnih krogov doznajajo, da obstoji kombinacija, po kateri bodo stopili v vlado štiri poslanci HRSS, ki bodo zavzeli sledeče resore: poštno ministrstvo, ministrstvo agrarne reforme, dalje poljedelsko ministrstvo in eventualno trgovinsko ministrstvo. Kandidati za te resore bi bili sledeči: Maček, Predavec, Kovačević in Jalžabec. Vendar zadnja dva še nista gotova, ker zahtevajo seljaki tudi dva svoja zastopnika.

TUDI GENERAL PEČIĆ BO OBTOŽEN.

Beograd, 15. septembra. Politični krogi trdijo, da bo kasneje obtožen po zakonu o ministrski odgovornosti bivši vojni minister general Pečić. Baje je nabavljal za vojni zelo slab material po visokih cenah in zagrešil tudi še veliko drugih nepravilnosti.

Za Južno Srbijo.

Obsežne odredbe za osiguranje varnosti. — Uradnikom se zgrade stanovanja in dobe dvojno plačo.

Beograd, 15. septembra. Včeraj dopoldne je Nastas Petrovič konfiriral z načelnikom policije Vinko Lazićem in komandantom celokupne žandarmerije Tomićem. Razpravljali so o razmerah v južni Srbiji. Na to so vsi odšli v predsedništvo vlade in tam nadaljevali konferenco v prisotnosti Davidoviča, Marinkoviča, Hadžića in podtajnika zunanjega ministrstva Grola. Na konferenci sta bila tudi dva oficirja iz generalnega štaba. Popoldne od 4. do 6. ure so bili Davidović, Nastas Petrovič, Marinković, Hadžić in Grol v avdienci pri kralju, kakor so izjavili omenjeni ministri novinarjem, so na tej konferenci sklepali

o vprašanju javne varnosti v južni Srbiji. Poleg tega se bo v južni Srbiji obračala pozornost tudi na širjenje prosvete. Zgradila se bodo poslopja za državne urade in državni uradniki, ki bodo službovali v južni Srbiji, bodo imeli dvojno plačo, ki jim jo predvideva novi uradniški zakon. Kakor trdijo, so o glavnih principih razpravljali že na predvčerajšnji seji ministrskega sveta. V političnih krogih je ta konferenca vzbudila veliko zanimanje predvsem radi tega, ker se je vršila v dvorci in kralj včeraj izjavil, da v nedeljo ne bo sprejel nikogar v avdienco.

NEMCI ZA VLADO.

Beograd, 15. septembra. Nemška stranka je včeraj na svojem zborovanju v Novem Sadu odobrila dosedanje delo vlade in je zadovoljna z njeno politiko. Nemška stranka je sklenila še nadaljnjo podporo vladi, dokler bo ona delovala v smislu interesov Nemcev.

PROTEST LJUBLJANSKE SEKCIJE UJU.

Beograd, 15. septembra. Udrženje jugoslovanskih učiteljev, sekcija Ljubljana, je včeraj preko glavnega odbora UJU vložila protest pri prosvetnem ministru, v katerem protestirajo proti predvideni upokojitvi vseh učiteljev s 35 službenimi leti, ker bi se s tem izvršile velike nepravilnosti in nezakonitosti zlasti slovenskim učiteljem. UJU je dalje protestiralo proti upokojitvi višjega šolskega nadzornika v Ljubljani g. Engelberta Gangla.

TERORIZEM NA BOLGARSKEM CVETE.

Beograd, 15. septembra. Zunanje ministristvo je dobilo iz Sofije poročilo, da sta bila včeraj ubita člana makedonske revolucionarne organizacije Kovačević in Hadži Dimov, ki sta bila oba nasprotnika Todor Aleksandrova in Cankove vlade. V Džumnaju so bili ubiti rezervni polkovnik Gjorgje Atanasov, neki Dimitrov, drvar iz Dževdželije in vojvoda makedoncev - revolucionarcev Aleko Vasiljev, znan pod imenom Alekopaša. Vsi omenjeni so bili člani revolucionarne makedonske organizacije. Ubijalci še niso znani. Cankov je povodom teh ubojev izjavil, da so ubojci posledica preprirov med člani makedonske organizacije.

PETROVIČ V AVDIJENCI.

Beograd, 15. septembra. Včeraj se je mudil na dvoru Nastas Petrovič, ki je poročal kralju o političnem položaju, zlasti pa o zborovanju HRSS, ki se je v miru izvršilo.

UPOKOJITVE.

Beograd, 15. septembra. Včeraj je bil podpisan ukaz prosvetnega ministristva, s katerim se upokojujeta Franjo Zidar in Anton Dekleva, profesorja v Ljubljani ter Vinko Stoklaš, nadučitelj pri Sv. Andreju.

Ljubljanska porota.

SLUČAJ JERANČIĆ.

Danes ob pol 10. uri dopoldan se je začela obravnava zoper Alojzija Jerančiča radi umora Fanike Petkovek na Vodovodni cesti. Zanimanje za to obravnavo je velikansko. Naval občinstva je bil tako ogromen, da so morali zapreti vse vhode v justično palačo, potem ko so razdali že vse vstopnice. Dvorana je bila polna do zadnjega kotička. Senatu je predsedoval višji sodni svetnik dr. Modic, votanta sta bila sodna svetnika Jansa in Kralj, državno pravništvo je zastopal višji državni pravnik Domonico, obtožbenca zagovarja dr. Krejčl, privatnega udeleženca pa zastopa dr. Puc. Dosedaj se je predstala obširna obtožnica in zaslišal obtoženec. Jerančič trdovratno tajl. — Prišel je pa vkljub temu že v protislovja, dočim je namreč do danes trdil, da je slišal, prišedi po razstanku z umorjeno približno do mitnice na Dunajski cesti, kako je počil strel, trdi danes, ko se je ugotovilo, da je razdala od kraja, kjer se je po njegovem zatrdilu ločil s Faniko Petkovek, mnogo manjša, kakor pa razdala od tega mesta do onega, kjer je bila Petkovekova umorjena — da to ni bil pravi strel temveč samo pok, kakor bi kdo udaril na boben, češ ko je počil pravi strel, je bil on že doma. Zagovornik dr. Krejčl je predlagal z ozirom na krajevne in časovne razmere in difference sodni ogled na licu mesta. Državni pravnik se je predložil protiviti, češ stvar je za nas dovolj pojasnjena, za sodišče tudi, za obtoženca je pa seveda najbolj jasna, gre samo za porotnike, če so ti mnenja, da jim predložeča skica, ki jo je napravil geometer, ne zadostuje, tedaj je ogled potreben. Po kratkem posvetovanju proglasi prvoesminski porota, da žele porotniki, da se napravi ogled na licu mesta, zato se je podalo celo sodišče na Vodovodno cesto in se nadaljuje obravnava šele ob 4. uri popoldne ter bo trajala mogoče do jutra. Daljše poročilo sledi.

Ljubljanska borza, dne 15. septembra 1924.

Vrednote:

Srečke: 2 in pol % drž. renta za vol. škodo denar 118, blago 120, zaključ. Delnice: a) Denarni zavodi: Celjska posojilnica denar 210, Ljubljanska kreditna banka denar 225, blago 240, Merkantila banka denar 118, blago 122, l. Hrvatska štedionica denar 918, Slavenska banka denar 102, blago 105. Podjetja: Strojni tovarne in livarne denar 150, Trboveljska premožgokopna družba blago 490, Zdržene papirnice denar 123, blago 130. Založnice itd.: 4 in pol % kom. zad. drž. banke blago 93.

Produkti:

Skurete I. II. 13 mm frko meja blago 855, remeljni polov. I. II. III. 35/70, 70/70, 40/80, 80/80 4 mm dolž. frko meja denar 660, letve 3 do 4 mm dolž. 3/5 cm frko meja denar 595, blago 605, tram 3/4 do 6/8 4 do 8 mm dolž. frko meja denar 410, blago 420, hrastovi plati obrob. 2 do 4 mm dolž. 30 do 100 cm deb. frko meja denar 1165, blago 1200, bukovi hlodi I. II. od 2 m napr. od 30 cm preu. frko naklad. post. denar 240, blago 255, drva suha bukova frko naklad. post. kol. 4 vagon denar 28, blago 29, zaključ., oglej. I. vilano denar 123, blago 125, pšenica domača frko LJ. denar 370, pšenica bačka frko bačka post. blago 355, pšenica hrv. frko Slask blago 357, koruza okrogla I. par. Zagreb blago 350, koruza zobata frko bačka post. blago 290, moka pšenična 00 frko Kula blago 600, otrobi pšenični frko Kula blago 200, jabolka obrana zimska I. frko naklad. post. rinit. blago 140, jabolka obrana zimska I. frko naklad. post. v zabojih blago 200, kopolja mandžurska frko LJ. frko vreče blago 880, fižol ribnjani frko LJ. denar 625, fižol prepelčar frko LJ. denar 510, fižol mandolani frko LJ. denar 425, seno I. sladko prešano frko LJ. denar 75, vino belo doljenj. štajer. hrv. po vz. frko naklad. post. denar 710, blago 800, jeklo po vz. frko vagon naklad. post. blago 27, suhe gobe srednje frko LJ. denar 44 do 52, laneno seme frko LJ. denar 670.

Zagreb, 15. septembra. Devize: Curh 13.965—14.065, Praga 220.625—223.625, Pariz 397.50—4.025, New York 73.525—74.525, London 329.80—332.80, Dunaj 0.1039—0.1059. — Valute: Dolar 72.50—73.50, lira 319.50—321.50.

Curh, 15. septembra. Beograd 7.10, Praga 15.90, New York 5.30, London 73.70, Pariz 28.50, Milan 23.25, Berlin 1.2665, Dunaj 0.00075.

Trst, 15. septembra. Predborza: Beograd 30.65—30.80, London 101.85—101.95, Pariz 122.75—123.25, New York 22.775—22.853, Dunaj 0.0320—0.0330, Curh 429—433, Praga 68.25—68.75.

slovenščino bo skoraj gotovo najbolj prikladen izraz: gozdovništvo.

Gozdovništvo ima kot tabornišvo sploh, namen, zblizati modernega človeka zopet s naravo, od katere ga je oddaljila deloma zavezana civilizacija. »Naš cilj, pravi Seton, je, se naučiti živeti v naravi, kjer si pridamo svoje telo in svoj duh; hočemo iti naprej z videčimi očmi in z mislečo roko, da spoznamo radostna pota gozda in življenja in postanemo sami sebi gospodarji; hočemo gledati življenju iz obličja v obličje ter biti pripravljeni za vsako nalogo, ki se nam stavi med nami in se veseliti vsake preizkušnje, da postanemo vladarji silnih duhov v njihovih čistilnih svetiliščih.«

Gozdovništvo je namenjeno sicer vsem starostnim dobam in obema spoloma, vendar se obrača v prvi vrsti na mladino, ker je treba skrbeti predvsem za mladino, ako se hoče preprečiti degeneracijo bodočega rodu. Gozdovništvo stremi za idealom telesno in duševno silnega človeka, ki je napolnjen s plemenitim čustvom, ki je napolnjen za red in disciplino, ki je vedno pripravljen na bližnjo, radosten pri delu, samostojen, ki je vedno in povsod pripravljen za vse in ki je navdihnut z vero, ki odgovarja današnji dobi. Gozdovništvo stremi po harmoničnem razvoju človeka v štirih smereh: telesa, duha, mišljenja in udejstvovanja. Značaj človeka je zgrajen na teh štirih stebrih; ako manjka enega, se podre prej ali slej vsa zgradba človeka.

Gozdovništvo, steza prirodne modrosti, nima namena vzgajati strokovne učenjake, temveč le plemenite, dobre ljudi. Gozdovništvo ne vzgaja avtokratično, katehetsko, temveč igraje, usmerjujoč prirodne nagone v koristne in dobre smeri. Gozdovništvo

nudi mladini možnost, da izživi svojo dobro romantično in pustolovščino v organizirani obliki pod nadzorstvom odraslih. Odraslim pa nudi blagodejno osveženje in okreplilo. Za vzgled postavlja Seton Indijance Severne Amerike.

Središče gozdovništva je taborni ogenj. Pri ognju je nastala najbrže prva človeška organizacija, jezik, veda, umetnost, religija. Gozdovništvo je ogenj simbol Velikega Duha vsega Človečanstva. Iz njega izhajajo štirje žarki, štirje smeri človeškega razvoja: telesa, duha, mišljenja in udejstvovanja. Vsak žarek vodi k manjšemu plamenu. To so: moč, lepota, resnica, ljubezen. Plameni v zvezi z žarki dajo sledeča gozdovniška gesla: silni duh, lepo telo, resnično mišljenje, udejstvovanje z ljubeznijo. Iz vsakega izmed teh štirih plamenov izhaja troje žarkov, ki dajo zaporedno 12 gozdovniških zakonov in sicer:

- I. Bodi odločen.
- Bodi molčeč.
- Bodi poslušen.

- II. Bodi čist.
- Pazi na svoje zdravje.
- Živi prirodno.

- III. Govori resnično.
- Bodi pošten.
- Bodi moder.

- IV. Bodi prijazen.
- Bodi poštenjiv.
- Bodi radosten.

V dosego svojega cilja ima gozdovništvo na programu:

1. Taborenje v prosti naravi kot idealno sredstvo za utrjevanje telesa in duha.
2. Samopravo mladine pod vodstvom odraslih kot pripravo za življenje v organizirani človeški družbi.
3. Romantiko tabornega ognja kot spomin na naše davne pradede.

4. Gojenje gozdovniških spretnosti, ki so potrebne za življenje v naravi.

5. Podeljevanje časti po stopnjah, t. j. brez tekmovalnosti, kajti tekmovalnost pomeni: naj ostali padejo; stopnje pa pomenijo povpsni se sam.

6. Osebnost odlikovanja za pridobljeno znanje, spretnost ali pa junaški čin.

7. Predočevanje junaških idealov, ki je pri mladini bolj učinkovito kot pa suhoparni nauki.

8. Slikovitost, romantiko in estetiko v vsem kar obdaja gozdovništvo.

V svrhu telesnega utrjevanja v uporabi gozdovništvo poleg tabornega turistik, šport, igre in ročno delo.

Za bistrenje duha služijo: študij narave, živali, rastlin, elementarni nauki o higiji in prvi pomoči v sili ter razne igre, ki bistrijo časovni in prostorni spomin.

Za čustveni in mišljenjski razvoj služijo disciplina, govori, taborna služba, nočna straža, obredi, slavnosti in simbolika.

K družabnemu udejstvovanju pa se navaja s prvo pomočjo pri nezgodah, z delom v taboru in doma ter z opravljanjem raznih dobrih del.

Gozdovništvo deluje za mir med narodi ter odklanja zato vsa načela, principe in gesla, ki kale mir med narodi. Pri svojem delovanju se izogiba vseh militarističnih in avtokratičnih metod. Ravno tako pa odklanja samopravo mladine brez nadzorstva odraslih.

Temeljna organizatorična enotica je rod, ki šteje 20 do 60 članov. Rod se deli na 2 do 4 družine, ki imajo povprečno 10 članov. V družini se združujejo člani približno enake starostne dobe. Vsi rodovi enega kraja tvorijo tabor, zadrugo ali jedro. Vsi rodovi enega naroda tvorijo ligo ali združenje. Na čelu posameznih edinic stoji načelnik, izvoljeni od članov iz vrst kvalificiranih. Gozdovniške organizacije temelje na demokratičnih načelih. Rodovi se združujejo na federativni podlagi, ki omogočuje posameznim skupinam v skupnem okvirju napredek in daje dovolj samostojnosti.

Vsak rod in vsaka družina ima svoje posebno ime n. pr. rod Sivih Volkov, družina Divjih Petelinov. Vsak član ima pravico, da si izbere posebno gozdovniško ime ali pa se mu podeli ime radi kakšne posebne lastnosti ali spretnosti. Tako ima Seton ime Črni volk, John Hargrave, ustanovitelj angleške gozdovniške organizacije »Kibbo Kift«, Beli Lisjak. Druga imena so n. pr. Sivi Gad, Mogočni Hrast, Bistvo Oko, Kakan itd. Vsaka družina in vsak rod ima svoj totem t. j. pestro poslikano in navadno umetniško izrezljano podobo dotične živali ali pa dotičnega predmeta, katero ima obseženo na odličnem mestu društvenega prostora. V taboru ima totem obliko izrezljane in živo poslikane kolo, na katerem je pritrjen gozdovniški znak in znak taboreče skupine, ter stoji za sedežem načelnika pri tabornem ognjišču sredi tabora.

Vsak novo vstopivši član se mora podvreči posebnim preizkušnjam, katero mora prestati najkasneje v enem letu. Člani se dele na 3 stopnje: na izvidnike (pathfinder), bojevnike (sagamore) in stražarje (sachem). Za znanja in spretnosti se dodeljujejo

malja, za junaška dela (n. pr. rešitev tonačega) pa velika odlikovanja v obliki orlovih peres. Tako postane bojevniki kdor si je pridobil 24 orlovih peres.

Seje in zborovanja se vrše vedno v krogu, navadno v mraku okoli ognja v gozdu. Ako se vrši sestanek v sobi se ogenj primerno naznači. Sedi se v krogu, ker predstavlja krog demokracijo. V krogu so vse točke enako oddaljene od središča. V krogu imajo vsi enako dober razgled po ostalih udeležencih in isto sliko pred seboj t. j. ogenj, simbol Velikega Duha in življenja.

Krog gozdovnikov je praktičen in estetski; pokrivala se navadno ne nosi. Ob svečanih prilikah se ogrinjajo ameriški gozdovniki s pestrimi ornamentami in znaki okrašenimi plašči, na katerih so označene stopnje in število priborjenih orlovih peres, na glavo pa si natikajo perlanice iz dobjenih orlovih peres na način Indijancev.

Znak gozdovništva je bel okrogel ščit z modrimi rogovimi ob straneh ter predstavljajo stilizirano glavo bivolca. Belina ščita ima spominjati gozdovnika na čistoto življenja, modri rogovji pa ga opozarjajo na to, da mora biti močan kot bivol in da mora biti njegove misli jasne kot modro nebo.

Pozdrav gozdovnikov se glasi: »z modrim nebom« ali pa: »mir s teboj, oziroma mir z vami«.

Lastnik:

Konzorcij »Narodnega Dnevnika«.

Glavni in odgovorni urednik:

Železnikar Aleksander.

Tiska »Zvezna tiskarna« v Ljubljani.

103

Waziri so bili tako razburjeni, da so prosili Tarzana, naj se vrne v dnevno luč. Menili so, da taka ekspedicija ne more roditi ničesar dobrega, ker gotovo prebivajo v razvalinah duhovi mrtvih.

»Oni preže na nas, o kralji!« je šepetal Buzuli. »Oni čakajo, da vdremo v notranost njihove dvorane; potem vas napadejo in zdrebo s svojimi zobmi. Duhovi imajo takšne navade. Stric moje matere, ki je velik čarovnik, mi je že pred davnim časom pravil o tem.«

Tarzan se je smejal. »Pojdite ven, otroci moji!« je dejal. »Vrнем se k vam, ko preiščem te razvaline in najdem zlato, ali pa ko se prepričam, da ga ni več tu. V vsakem slučaju lahko snamemo te plošče s sten, ker so stebri pretežki, da bi jih odnesli; morda pa najdemo cele kleti polne zlata in to lahko odnesemo na hrbtni. Tecite zdaj ven na sveži zrak, kjer vam boli ušesa.«

Par vojščakov je hitelo izpolniti ta poziv, toda Buzuli in še par drugih se je obotavljalo zapustiti svojega kralja, ker so kolebali med ljubeznijo do svojega poglavarja in pa praznovernim strahom pred neznanim.

Potem se je pa naenkrat zgodilo nekaj, kar jih je oprostilo vsakega nadaljnjega premišljevanja. Iz mračne tišine svetiščinih razvalin se je razlegel prav iz njihove bližine isti ostudni krik, ki so ga čuli prejšnjo noč in vojščaki so se s strašnim križanjem obrnili in pobegnili iz dvorane.

Tarzan pa je ostal in s srditim smehljajem pričakoval sovražnika. Toda zopet je zavladala tišina in edino, kar se mu je zdelo da sliši, je bil tihi šum golih nog, ki so se premikale v bližini.

Tedaj se je Tarzan obrnil in šel naprej v svetlišče. Stopal je iz enega prostora v drugega, dokler ni prišel do zaprte sobe. Poskušal je odpreti vrata in se zagnal z rameni vanje. Ko se je zopet ozval krik za njem. Očividno so ga hoteli posvariti, naj ne onečašča tega prostora. Ali pa se je baš tu skrivala skrivnost skritih zakladov?

Na vsak način je dejstvo, da ga stražniki tega čudnega mesta niso pustili vstopiti tja, Tarzanu zašlo, da je razpalilo njegove želje in dočim se je krik še ponavljal, se je z rameni ta uprl tako močno ob vrata, da so se končno razletela.

Notri je bilo temno kakor v grobu. Nikjer ni bilo nobenega okna in ker je bil tudi hodnik, ki je vodil k sobi, v poltemo pogreznjen, niso tudi od-

prta vrata dovajala bogve kaj luči. Tarzan je s svojim klopem otipal tla in vstopil v temni prostor. Naenkrat pa so se vrata za njim zaprla in istočasno so ga zgrabili od vseh strani.

Opičji človek se je branil s svojo medvedjo močjo in besno jezo samoobrane, toda če je še tako bil okrog sebe, se mu je zdelo, da ga je pograbilo zmirom dvoje novih rok, če je en par odbil. Končno so ga pritiskali na tla in premagali. Zvezali so mu roke in noge.

Razven težkega dihanja svojih sovražnikov in šuma, ki ga je povzročal boj, ni Tarzan čul nobenega glasu. Vedel ni, kakšna bitja so ga ujela, da so bili pa ljudje, je razvidel iz tega, ker so ga zvezali.

Zdaj so ga dvignili s tal in ga napol vlekli, napol suvali iz črne čumnate skozi neka druga vrata na dvorišče svetišča.

Tu je videl svoje nasprotnike. Bilo je gotovo sto kratkih, čokastih mož z dolgimi bradami, ki so padale preko njihovih kosmatih prsi. Debeli zmršeni lasje so jim viseli globoko na čelo in preko ram in hrbta. Krive noge so bile kratke in težke, roke dolge in mišičaste. Krog ram so imeli kože levov in leopardov. Roke in noge so imeli okrožene z masivnimi obročki iz zlata. Oboroženi so bili s težkimi kiji in za pas so imeli dolge nože.

Tarzan pa se je najbolj začudil njihovi beli polti. Niti barva niti vse ostalo ni niti najmanj spominjalo na črnce. Toda s svojimi ležečimi čeli, majhnimi, polpriprtimi, zlobnimi očmi in s svojimi rmenimi zobmi niso bili nič kaj posebno prikupljivi.

Med bojem v temni sobi in tekoni prenosu na notranje dvorišče ni nihče spregovoril besede; zdaj pa so nekateri od njih izmenjali par hrkajočih enozložnih besed v neznani jeziku. Potem so ga zopet dvignili in ga prenesli v drug konec svetišča za dvoriščem.

Ko je Tarzan ležal tu na hrbtni, je videl, da obdaja svetlišče celo dvorišče in da se na vseh straneh dvigajo visoki zidovi. Visoko zgoraj je zagledal kos modrega neba in skozi neko okno je videl zeleno listje.

Na dvorišče so vodile odprte galerije in tu in

tam ga je pogledala od tam zgoraj kakšna glava z razmršenimi lasmi in širokimi očmi.

Previdno je preizkusil opičji človek vrvi, katerimi je bil povezan in zdelo se mu je, da bi se komaj upirale njegovim orjaškim mišicam, kadar pride čas, ko se osvobodijo. Vendar ni smel poskušati pred nočjo ničesar.

Tako je ležal več ur, dokler se ni solnce uprlo naravnost na dvorišče. Istočasno je zaslišal krog in krog po hodnikih cepetanje bosih nog in hip pozneje so bile vse galerije polne obrazov. Istočasno je približno dvajset mož stopilo na dvorišče.

Trenutek so vse oči strmele v opoldansko solnce, potem pa so se oglasili med narodom na galerijah in na dvorišču tihi pošastni spevi. Nato

so možje na dvorišču pričeli plesati okrog Tarzana. Počasi so ga obkolili in način njihovega plesa je bil podoben nerodnemu gibanju medvedov. Vendar niso zrlj nani, pač pa v solnce.

Deset minut je trajalo petje in ples, potem so se naenkrat obrnili k svoji žrtvi, dvignili kije in tulili.

V istem hipu pa se je sredi pobesnele množice pojavila ženska, ki je z zlatim kijem razgnala razjarjene može.

Oglašujte v Narodnem Dnevniku!

IV. JAX in sin
Ljubljana

Gospodstva c. št. 2

prilaga svojo
bogato zalogo

pisalni strojev

„ADLER“ in „ORANIA“

šivalnih strojev

za rodbine in obrt ter

voznih koles

Styria — Dürkopp —

Orožno kolo

(Waffenrad).

Centri zastoj in franko.

MALI OGLASI

Inkasant

prevzame kasiranje časopisnih naročin, zavarovalnih društvenih članarin, trgovskih terjatev. Nudim varščino. Cenjene ponudbe pod „Inkasant“ na upravo lista.

Illova za opeko

visoke kategorije, komercialno interesantni položaji, daje se v zakup ali skupno eksploatacijo. Ogledati gradbišče g. Ace Kulmer Ruše pri Mariboru.

Zasebni uradnik

vešč vseh pisarniških del želi vstopiti v dobro idočo podjetje kot pisarniška moč. Ima kavelje 25.000 Din. Ponudbe pod Z. R. 1925 na upravo.

Proda se

po jako ugodni ceni eno, oziroma dvodružinska nova hiša v Ljubljani, katere se takoj izprazni. Polize se pri lastniku, Vodnikova cesta 310.

Proda se

po ugodni ceni dinamo stroj 3/4 P. H. predvoljno blago, dalje 2 pletilna stroja, razne volnene pletenice, konjske odeje (koce) sukno itd. Polize se pri Franc Triplat, Moste št. 25, p. Zirovnica, Gorenjsko.

Proda se

po zelo ugodni ceni 120 m² parketnih desic. Pojavnica daje Lovska zadruha v Ljubljani.

Občinski tajnik

vešč vseh občinskih in vojaških del išče mesto. Ponudbe pod Z. R. 1925 na upravo.

Pletilni stroj

znamke „Ilirija“, št. 6, za pavlo in volno, dobro ohranjen se ugodno proda. Na ogled in cena pri Angela Valter, Tržič št. 220.

Trgovci

mlad, samostojen, želi znanja v svrhu življenja, z gospodinjico, ki bi imela veselje do gostilne in nekaj premoženja. Le resne ponudbe s sliko pod „Srečna bodočnost“ na upravo lista.

Slike za legitimacije

kakor tudi vsa fotografska dela izdeluje najhitreje fotograf Hugo Hübner, Ljubljana, Valva-zorjev trg 7.

Beli damski filc-klobuki

došli. Cena od 180 Din višje. Minka Horvat, modistka, Ljubljana.

Elegantna spalnica

nova, kompletna, jesenova, politirana, se ugodno proda. Naslov pove upravo lista.

Odda se

nekaj vagonov oglja iz trdega lesa. Več se polize pri Andrej Ljenski, St. Janž v Meži.

Učni tečaj

za izdelovanje damskih klobukov. Modni salon za damske klobuke Alojzja Vlod rol. Mozetič, Ljubljana, Pred Škofijo 21/II. sprejema dame in gospodince v praktičen pouk v svrhu priučitja za lastno rabo. Samostojno izvrševanje vsakovrstnih modnih klobukov. Nadaljnja pojavnica od 10—1 ure popoldan.

Stanovanje

z kuhinjo in 2 malimi sobami ali 1 veliko se išče v Ljubljani ali okolici. Plača se mesečno do 1500.— K. Cenjene ponudbe na upr. lista pod „Čimpreja“.

Sprejme se

mladega vrtnarskega pomočnika, hrana in stanovanje v hiši, plača po dogovoru. Vstop 15. septembra t. l. Polize se pri trgovini Ivo Vekjet, Maribor, Šolska 4.

Absolvent poljedelske šole

samski, želi primernega mesta. Nastop takoj ali pozneje. Cenjene ponudbe na po-družnico „Narodnega Dnevnika“ v Mariboru pod „Postenost“.

Gospodinja

trgovsko izobražena išče mesto v pisarni, bodisi za knjigovodnjo, kontoristiko ali blagajničarico. Pripravljen je iti tudi nekaj mesecev brezplačno. Ponudbe na upravo lista pod „Pisarniška moč“.

Drva in premog

trboveljski dobavlja Iv. POGACNIK, Vrhovčeva ulica 11. (Tabor).

Pisalni stroj „Oliver“

predvoljni izdelek, skoro nov, naravoslovne knjige, kakor Brehm: Tierleben, 10 sv. Kerner v. Marilaun: Pflanzenleben, Dr. Haacke: Schöpfung der Tierwelt, Dr. Neumayr: Erdgeschichte, Dr. Mayer: Weltgeschichte, Dr. Hatzel: Völkerkunde, Dr. Hanke: Der Mensch, skupaj 10 sv., Mayer: Konversationslexikon, 24 sv., vse te knjige v krasotni izdaji in usneti vezbi, dalje klasiki Cottajeve izdaje ter razne juridične, znanstvene in beletristične knjige, sve v najboljšem stanju se prodajo.

Naslov na upravo lista pod šifro „Razprodaja“.

Najboljši uspeh

Imajo oglasi v Nar. Dnevniku!

TRGOVSKA BANKA D. D., LJUBLJANA

Podružnice:

Maribor
Novo mesto
Rakek
Slovenjgradec
Slovenska Bistrica

Dunajska cesta 4 (v lastni stavbi)

Kapital in rezerve Din 18.300.000.—

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

Brzjavlj: TRGOVSKA.

Telefon: 139, 146, 457.

Ekspoziture:

Konjice
Meža — Dravograd